

der sluger en stor Del af de Indtægter, der komme ind ved Forsikringsystemet. Desuden medfører det let en Masse Rivninger og Vanskeligheder, Konflikt opstaar efter Konflikt i Tilfælde, hvor det er tvivlsomt, om vedkommende har opfyldt sine Forpligtelser eller ikke. Dette Tvangsforsikringsystem er gennemført i Tyskland, saaledes ogsaa for Alderdomsunderstøttelsens Vedkommende, men jeg tror, at man alt i alt kan sige, at de Erfaringer, man dernede har gjort angaaende dette System, ere daarlige. Ved den nye Alderdomsunderstøttelseslov i England har man fulgt den modsatte Vej — den samme Vej, vi ere gaaede herhjemme —, og det er mit Skøn, at man derved har handlet klogt og fulgt en rigtigere Vej end den, man indenfor det tyske Rige er slaaet ind paa med Hensyn til Løsningen af disse sociale Spørgsmaal.

Det er imidlertid klart, at denne Sag kræver meget omfattende Undersøgelser og Overvejelser, før det kan lykkes at tilvejebringe en endelig Løsning. Det drejer sig i alt om noget over et hundrede Tusind Enker, men det drejer sig ikke blot — jeg kan endda sige: ikke fortrinsvis om Enker, thi Forslaget tager jo først og fremmest Sigte paa Børn; der tænkes altsaa i hvert Fald kun paa Enker med Børn. Desuden falder jo en Del af Enkerne, nemlig de ældre Enker, selv om de maatte have Børn at forsørge, i et noget andet Plan end de andre Enker, idet saadanne, som ere over 60 Aar, have Ret til Alderdomsunderstøttelse. Det bliver omtrent Halvparten af Enkerne, for hvem Alderdomsunderstøttelsen træder i Kraft. Men i alle Tilfælde bliver der overordentlig mange tilbage, og vi have i Øjeblikket ikke nogen Klarhed over, hvor mange Loven i Virkeligheden vil komme til at omfatte, endsige, hvor mange Børn den vil komme til at gælde. Jeg tror, der maa tilvejebringes Oplysninger herom, før det bliver muligt at finde de praktiske Former, og det gælder jo ved en Sag som denne, at man ikke fra først af griber fejl i selve Fremgangsmaaden.

Paa den anden Side vil jeg tilføje, at Ulykken i Øjeblikket ikke er saa stor, som den ellers vilde have været, ved at vente noget, nemlig saa længe, at vi, — maaske i Løbet af nogle Maaneder, maaske først i Løbet af Sommeren, — kunne faa Sagen tilstrækkelig forberedt, idet der nu er den Ordning, at man fra Hjelpekassernes Side kan gribe hjælpende ind her. Der er i den sidste Tid overført talrige Enker fra

Fattigvæsenet til Hjelpekasserne efter Indenrigsministeriets Afgørelse, hvorefter dette er tilladt, og det har glædet mig at se, at der i adskillige Byer har været Forhandling herom og er blevet taget Beslutning om virkelig at foretage en saadan Overførelse. Det er mit Skøn, at den Vej, man —, indtil Spørgsmaalet er tilstrækkeligt belyst til, at en endelig Afgørelse kan træffes, — kunde gaa, er at udvikle denne Hjelpekassehjælp til Enkerne og maaske give den en særlig Karakter, idet man gav særlige Regler om, at der fra Statens Side blev stillet et vist Beløb til Raadighed til Fremme af dette Formaal, og idet man gav særlige Regler for, hvorledes netop Enker med Børn skulde hjælpes i Forhold til det Antal Børn, de havde at forsørge. Saa vidt jeg kan se, er det den Vej, vi i den nærmest kommende Tid bedst kunne forsøge at komme frem ad. Jeg haaber, at der om denne Sag bliver nedsat et Udvalg, og at dette vil tage under Overvejelse, og ikke det vil være den rette Vej fremad.

Carl Hansen: Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne udtalte i sit Foredrag før, at da denne Sag var fremme i Sommersamlingen, mødte den Sympati fra alle Sider. Det glæder ogsaa mig, at dette var Tilfældet den Gang, og at det samme er Tilfældet endnu. Jeg havde den Ære i Sommer at tale paa mit Partis Vegne i denne Sag, og jeg udtalte ogsaa, som det vil erindres, at vi i Grunden vare i Gæld til Enkerne eller navnlig til deres Børn, for saa vidt som vi i sin Tid stillede de ugifte Mødres Børn gunstigere end Enkernes. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne var ogsaa inde paa dette, og han havde jo Ret. Men jeg tror alligevel, at han saa noget for mørkt og lagde noget for meget, i alt Fald noget mere end jeg ønskede, ind i dette Forhold. For vel er det saa, at de ugifte Mødre have større Rettigheder til at stille Krav til det offentlige, hvor det gælder deres Børns Underhold, men paa den anden Side er der jo ulige større Sympati for Enkerne og deres Børn end for de ugifte Mødre, og Forholdet er tillige det, at mens de ugifte Mødres Børn, som vi dog særlig tog Sigte paa, da vi behandlede det paagældende Lovforslag, ere meget udsatte for at faa en daarlig Opdragelse, en Opdragelse, der falder udenfor et Hjem, ere Enkernes Børn som Regel bedre stillede i den Henseende. Hjemmet bliver dog som Regel ikke ophævet, fordi Familieforsørgeren dør.